

Alkoholpåvirkede borgere i ældreplejen

FOA har i samarbejde med Alkohol & Samfund stillet en række spørgsmål til medlemmerne i ældreplejen om deres arbejde med borgere med mulige alkoholproblemer. I nærværende notat er målgruppen medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren, som arbejder i ældreplejen på enten plejehjem/plejecenter eller i hjemmeplejen og dertil er ansat hos en kommune eller en selvejende institution.

Undersøgelsen viser blandt andet, at hvert femte medlem dagligt i deres arbejde møder borgere, der har udfordringer med alkohol. Her oplever de særligt at skulle hjælpe alkoholpåvirkede borgere, som er faldet. En ud af fire føler i mindre grad eller slet ikke, at de er fagligt klædt på til disse møder.

I alt 1.928 medlemmer fra målgruppen i Medlemspanelet gennemførte undersøgelsen, der blev udsendt i perioden 29. august til 9. september 2022.

Hovedkonklusioner:

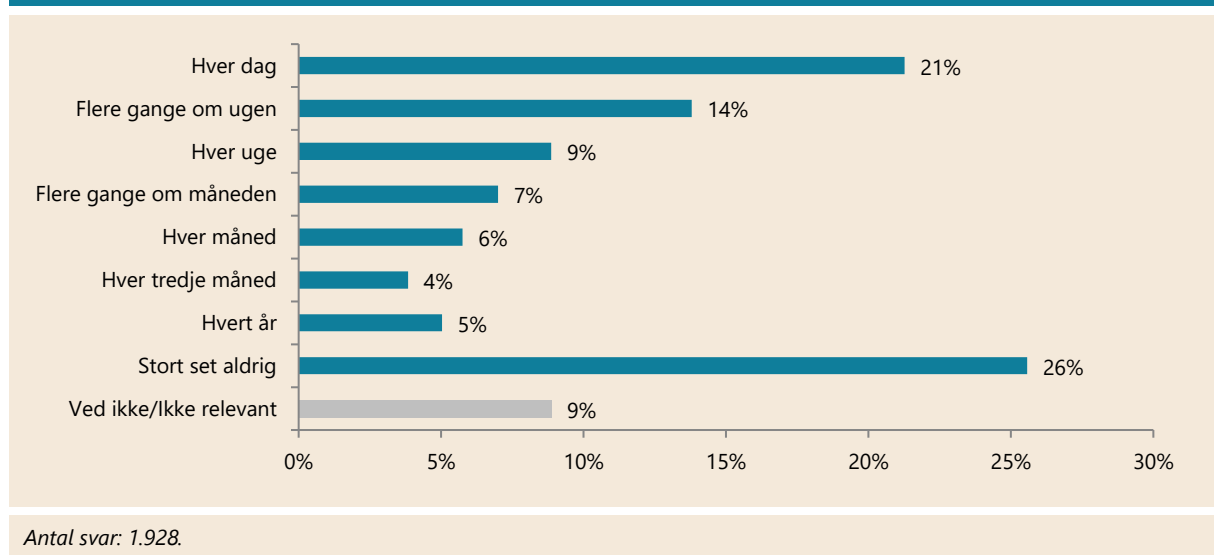
- Mere end fire ud af 10 (44 %) af FOAs medlemmer, der arbejder i ældreplejen, har mindst ugentligt kontakt til borgere, der har udfordringer med alkohol. Heraf møder hver femte (21 %) hver dag borgere, der har udfordringer med alkohol.
- Medlemmerne oplever særligt at skulle hjælpe alkoholpåvirkede borgere, som er faldet at skulle håndtere medicin samt håndtere fulde og berusede borgere i forbindelse med besøg.
- Hver fjerde føler sig i mindre grad eller slet ikke fagligt klædt på til at møde en borger med alkoholproblemer.
- Når medlemmerne søger hjælp og støtte i forbindelse med håndteringen af borgere med alkoholudfordringer, går de oftest til deres kollegaer eller nærmeste leder.
- Medlemmerne vurderer særligt, at et øget kendskab til, hvor de kan faglig sparring om håndteringen af borgere med alkoholproblemer, vil være fagligt relevant i forbindelse med arbejdet med alkoholudfordrede borgere.

Kontakt med borgere, der har udfordringer med alkohol

Mere end fire ud af 10 (44 %) af FOAs medlemmer, der arbejder i ældreplejen, har mindst ugentligt kontakt til borgere, der har udfordringer med alkohol. Heraf er det hver femte (21 %), som hver dag møder borgere, der har udfordringer med alkohol, mens 14 procent svarer, at de oplever dette flere gange om ugen i deres arbejde, og 9 procent svarer "Hver uge". Det viser figur 1.

Hver fjerde (26 %) svarer, at de stort set aldrig møder borgere, der har alkoholudfordringer.

Figur 1. Tænk på dit arbejde. Hvor ofte møder du borgere, der har udfordringer med alkohol?

Situationer i arbejdet med borgerne med alkoholproblemer

Når FOAs medlemmer i ældreplejen møder borgere, der har udfordringer med alkohol, oplever de særligt at skulle håndtere fysiske aspekter i arbejdet. Det fremgår af figur 2 på næste side.

Blandt andet har 40 procent svaret, at de oplever at skulle hjælpe alkoholpåvirkede borgere, som er faldet. Ser man alene på ansatte i hjemmeplejen er tallet 57 procent, hvilket gør det til en hyppigere udfordring sammenlignet med å plejecentre (29 %).

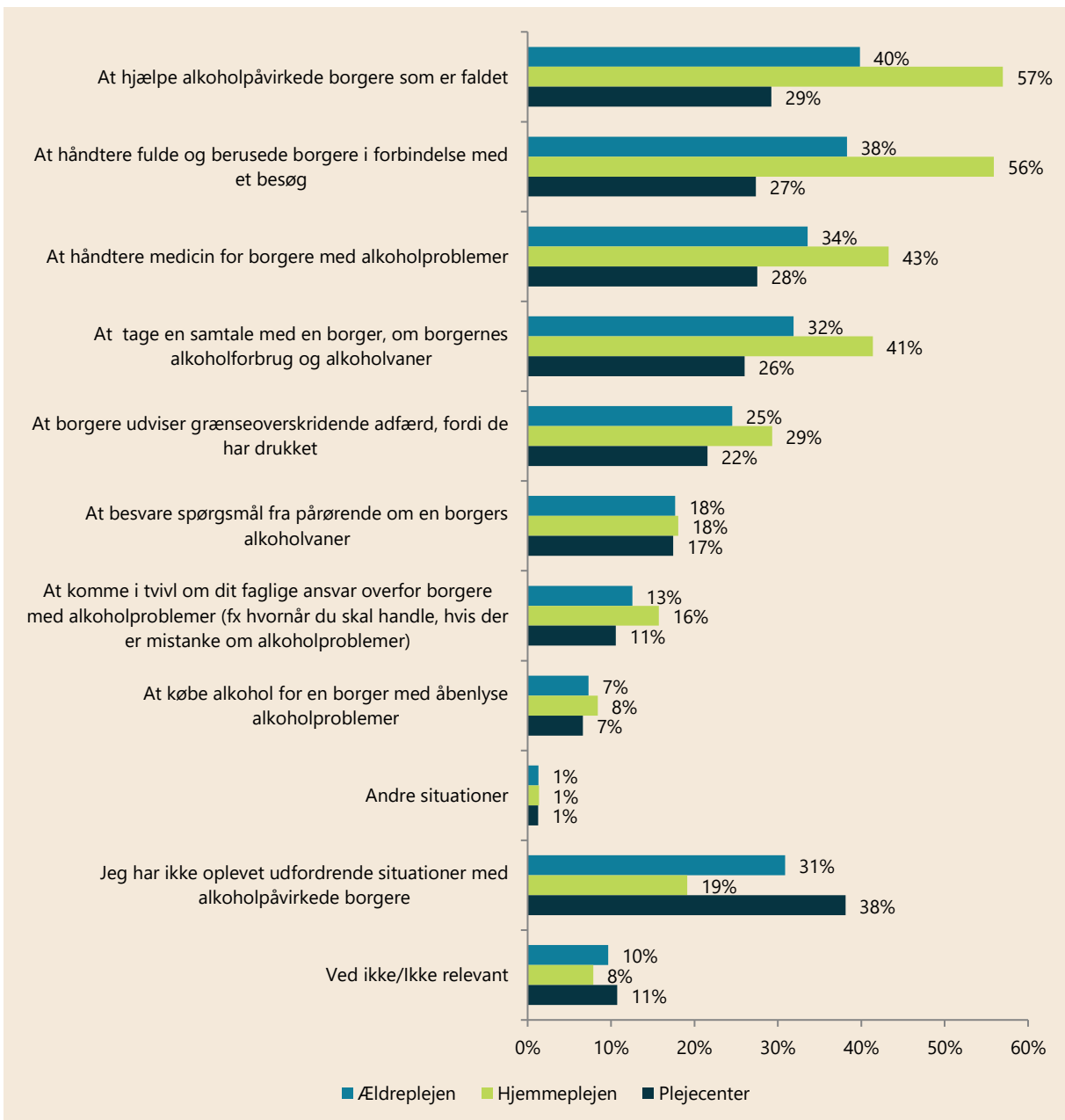
I ældreplejen samlet set angiver 38 procent, at de har oplevet at skulle håndtere fulde og berusede borgere i forbindelse med et besøg. Det sker for flere i hjemmeplejen (56 %) sammenlignet med deres kolleger på plejecenter (27 %).

Derudover angiver 34 procent af de ansatte i ældreplejen, at de oplever at skulle håndtere medicin for borgere med alkoholproblemer. Her ses igen en større andel blandt hjemmeplejeansatte (43 %) sammenlignet med ansatte på plejehjem (28 %).

Udover ovenstående har ca. hver tredje (32 %) oplevet at skulle tage en samtale med en borger, om dennes alkoholforbrug. Dertil kommer 25 procent, som oplever, at det eskalerer til, at borgeren udviser grænseoverskridende adfærd, fordi de har drukket, mens 13 procent oplever at komme i tvivl om deres faglige ansvar overfor borgeren. Tre ud af 10 (31 %) angiver, at de ikke har oplevet udfordrende situationer med alkoholpåvirkede borgere.

Figur 2. Hvilke af følgende situationer har du oplevet i dit arbejde med borgerne? - Du kan sætte flere krydser

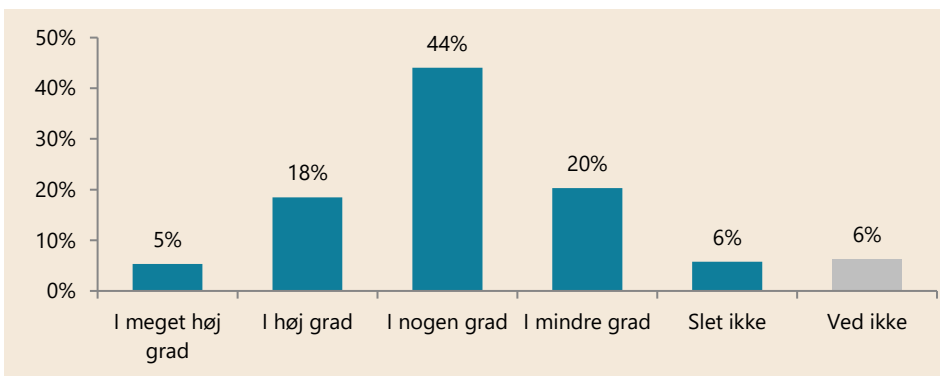
Antal svar i alt: 1.928 (Heraf 737 ansatte i hjemmeplejen og 1.191 ansatte på plejecentre) Respondenterne havde mulighed for at vælge flere svar, hvorfor procenterne ikke summerer til 100.

Fagligt klædt på til arbejdet

Af figur 3 herunder ses det, at hver fjerde (26 %) i mindre grad eller slet ikke føler sig fagligt klædt på til at møde en borger med alkoholproblemer. Heraf svarer 6 procent "Slet ikke", og 20 procent svarer "I mindre grad". Næsten halvdelen (44 %) angiver, at de i nogen grad føler sig forberedt.

Modsat har 23 procent svaret, at de "I meget høj grad" eller "I høj grad" synes, at de er fagligt klædt på til møder med en borger med alkoholproblemer.

Figur 3. I hvilken grad føler du dig fagligt klædt på til mødet med en borger med alkoholproblemer?

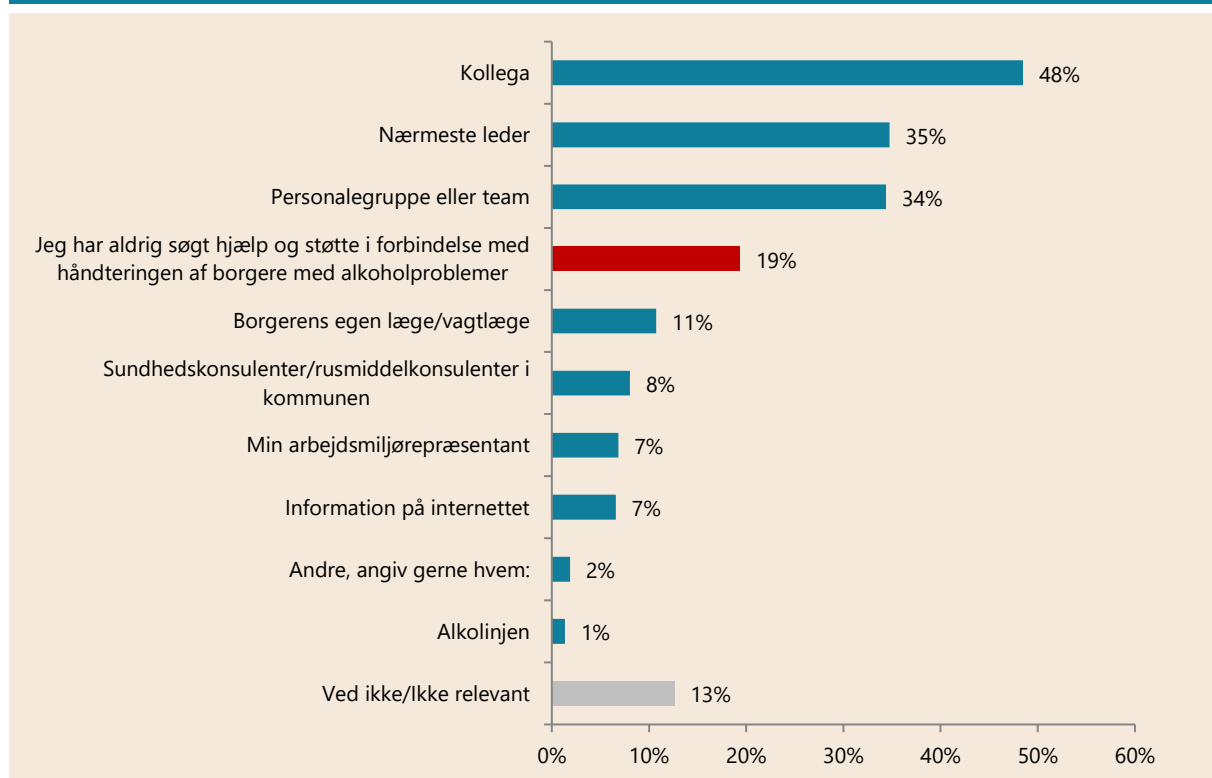
Antal svar: 1.928.

Hjælp og støtte til håndtering

Når medlemmerne spørges ind til, hvor de tidligere har søgt hjælp og støtte i forbindelse med håndteringen af borgere med alkoholproblemer, svarer halvdelen (48 %), at de er gået til en kollega. Det fremgår af figur 4. Dernæst angiver 35 procent, at de har søgt til nærmeste leder, mens 34 procent har kontaktet deres personalegruppe eller team. Desuden har 11 procent søgt til borgerens egen læge eller vagtlæge, mens 8 procent har kontaktet kommunale sundhedskonsulenter/rusmiddelkonsulenter. I forbindelse med håndteringen af borgere med alkoholproblemer svarer 7 procent desuden, at de har søgt hjælp og støtte hos deres arbejdsmiljørepræsentant.

Hvert femte (19 %) FOA-medlem i ældreplejen angiver, at de aldrig har søgt hjælp eller støtte i forbindelse med at håndtere borgere med alkoholproblemer.

Figur 4. Hvor har du tidligere søgt hjælp og støtte i forbindelse med håndteringen af borgere med alkoholproblemer? - Du kan sætte flere krydser.

Antal svar: 1.928. Respondenterne havde mulighed for at vælge flere svar, hvorfor procenterne ikke summerer til 100.

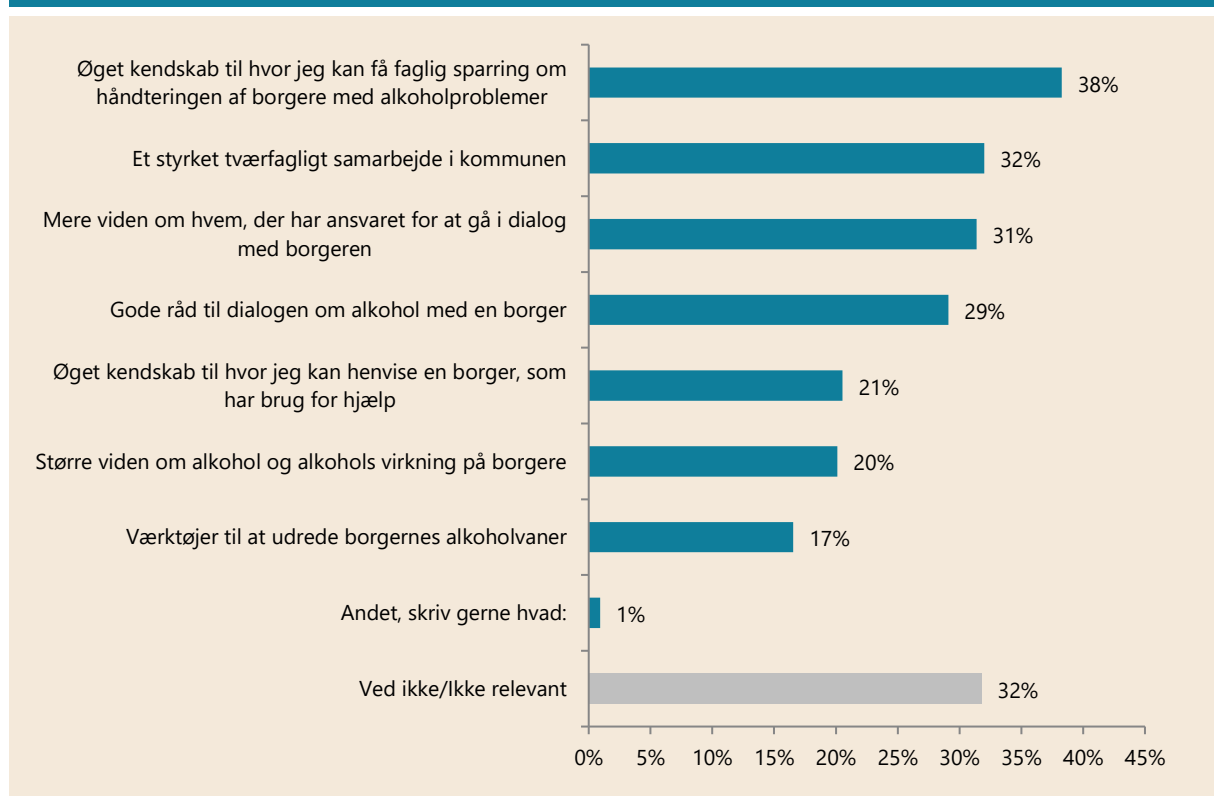
Faglig relevans af hjælp og støtte

Figur 5 viser svarfordelingen på spørgsmålet "Hvilke af følgende vil du vurdere, er mest relevante for dit arbejde med borgere med alkoholproblemer?".

Af de opstillede muligheder vurderer 38 procent, at det vil være mest relevant med et øget kendskab til, hvor de kan få faglig sparring om håndteringen af borgere med alkoholproblemer, mens 32 procent svarer "et styrket tværfagligt samarbejde i kommunen". Dernæst efterspørger 31 procent mere viden om hvem, der har ansvaret for at gå i dialog med borgeren, mens det for 29 procent gælder, at gode råd til dialogen om alkohol med en borger vil være fagligt relevant. Ligeledes vurderer 21 procent, at et øget kendskab til, hvor de kan henvise en borger med brug for hjælp, vil være fagligt relevant.

Til dette spørgsmål har en relativt stor andel på 32 procent svaret "Ved ikke".

Figur 5. Hvilke af følgende vil du vurdere, er mest relevante for dit arbejde med borgere med alkoholproblemer? - Du kan sætte flere krydser.

Antal svar: 1.928. Respondenterne havde mulighed for at vælge flere svar, hvorfor procenterne ikke summerer til 100.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 29. august til 9. september 2022.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end borgere med alkoholproblemer.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen af FOAs erhvervsaktive medlemmer. Da det kun er et udsnit af disse medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle sammenhænge og forskelle, der beskrives i teksten, er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 %. Hermed kan vi med minimum 95 % sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. Fremhæves forskelle i teksten, som ikke er statistisk sikre, vil det blive kommenteret.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt svarede 2.088 medlemmer på et eller flere spørgsmål om borgere med alkoholproblemer. Dog indgår kun gennemførte besvarelser fra målgruppen i analysen og notatet. Det reelle respondentantal er således 1.928.

Spørgsmålene blev udsendt som led i en større undersøgelse, der også indeholdt spørgsmål om andre emner. Den samlede undersøgelse blev i alt udsendt til 12.206 erhvervsaktive medlemmer.